Inge Talts

Teie: 16.09.2019
Keskkonnaministeeriumile saadetud kiri
Meie: 22.10.2021 nr TO-JUH-6/246

Loode-Eesti rannikumere tuulepargi keskkonnamõju hindamise aruande avalikul väljapanekul esitatud tagasiside vastused

Allpool edastame vastused Teie 16.09.2019 Keskkonnaministeeriumile saadetud kirjas toodud tagasisidele. Kindlustamaks seda, et meie vastused osapoolte esitatud kommentaaridele ja seisukohtadele oleksid võimalikud sisulised ja ammendavad, on vahepealsel perioodil teostatud täiendavaid eksperthinnanguid ja analüüse, mille järeldused kajastuvad ka täiendatavas keskkonnamõjude hindamise aruandes.

Kommentaar nr 1: Tuuleparkide rajamisel lähtub Eesti Vabariik üleriigilisest planeeringust „Eesti 2030+“, arengukavast „Eesti pikaajaline energiamajanduse arengukava 2030+“, „Kliimapoliitika põhialused aastani 2050“, teistest arengudokumentidest ja kehtivatest õigusaktidest. Üleriigiline planeering „Eesti 2030+ ütleb, et meretuulikuparkide rajamiseks sobib Eesti läänepoolne rannikumeri. Sobivate alade leidmiseks tehtud uuringute tulemustele tuginedes ning iga konkreetse piirkonna eripära arvestades saab meretuulikuparke kavandada maakonnaplaneeringute kaudu, tagades parkide piisava kauguse väikesaartest, säilitades muinsus- ja looduskaitselised väärtused, liikide rändekoridorid ja elupaigad. Hiiu maakonnaga piirneva merealal on olemas kehtiv maakonnaplaneering, mis kehtestati 20.06.2016. Riigikohtu otsus kohtuasjas 3-16-1472 tühistas Hiiu mereala maakonnaplaneeringu tuuleenergia tootmise alade osas. Muus osas jäi planeering kehtima. Riigikohus põhjendas otsust keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) puudustega: mitmed olulised KSH raames hinnatavad mõjud ja seosed olid välja selgitamata ning asjakohased uuringud tegemata, algatamata ja tegemata oli Natura hindamine. Vastavalt planeerimisseadusele (PlanS) § 73 lg 31 kannab maakonnaplaneeringu koostamise korraldaja jõustunud kohtuotsusega tekkinud muudatused maakonnaplaneeringusse. Seega Hiiu merealal tuuleenergeetika tootmiseks alasid ette nähtud ei ole.

Vastus: Kuna tähelepanek puudutab Hiiu maakonnaga piirnevat mereala planeeringut ega käsitle KMH aruannet, siis ei ole sellele vastamine meie pädevuses.

ENEFIT GREEN AS
Lelle 22, 11318 Tallinn
Tel 5865 4999

Reg. kood 11184032
info@enefitgreen.ee
www.enefitgreen.ee

Kommentaar nr 2: KMH ptk 1.4.4 (lk.33) käsitletakse Hiiu mereala planeeringu vaidlustamist kohtus. Kuigi vaidlus jõudis Riigikohtusse ja kaebust rahuldav kohtuotsus on jõustunud rohkem kui aasta tagasi, tsiteeritakse Halduskohtu põhjendusi, mis ei ole ei otstarbekad ega asjakohased. Õige oleks välja tuua jõustunud kohtuotsuse põhjendused.

Vastus: Korrigeerime KMH aruannet.

Kommentaar nr 3: KMH aruande lk 58 on kirjutatud: „Riigikohtu 08.08.2018 otsusega kohtuasjas nr 3-16-1472 on Hiiu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering tühistatud tuuleenergia tootmise alade paiknemise osas (vt ptk 2.5.2.5). Sellest lähtuvalt on arendajal tekkinud võimalus kaaluda tuulepargi rajamist ka mujale kui planeeringus lubatud piirkondadesse (väljaspoole madalikke).” Hiiu merealal ei ole alasid, kuhu oleks lubatud tuuleparke rajada, seega ilma uue keskkonnamõju strateegilise hindamiseta ei saa Hiiu merealale tuuleparke rajada. Arendajal on vaja leppida asjaoluga, et Hiiu mereala maakonnaplaneering on tuuleenergeetika arendusalade osas tühistatud ja siin tuuleparke rajada ei saa.

Vastus: Käesoleva KMH puhul on tegemist veeloa taotluse alusel algatatud mõju hindamisega. Veeloa alusel ehitamist ei alustata. Mereala planeeringu olemasolu ei ole vee-erikasutusloa osas otsuse tegemisel asjassepuutuv.

Kommentaar nr 4: Ebakorrektne on esitada joonist 22 kus, hoolimata Riigikohtu otsusest on esitatud tuuleenergeetika arendusalad.
Ebakorrektne ja õigusriigile ebasobiv on KMH aruandes esitatud: „Riigikohtu 08.08.2018 otsusega kohtuasjas nr 3-16-1472 on Hiiu maavanema 20. juuni 2016. a korraldus nr 1-1/2016/114 tühistatud tuuleenergia tootmise alade osas, muus osas on planeering kehtiv. Käesoleva KMH aruande koostamisel on senini lähtutud planeeringuga määratud tuuleenergia tootmiseks sobivatest aladest ning planeeringuga kavandatu elluviimiseks sätestatud tingimustest (vt Tabel 13).” Aasta peale kohtuotsuse jõustumist menetletakse KMH aruannet kujul, nagu Riigikohtu otsust ei oleks.

Vastus: Märgime, et KMH aruandes on välja toodud, et Riigikohtu 08.08.2018 otsusega kohtuasjas nr 3-16-1472 on Hiiu maavanema 20. juuni 2016. a korraldus nr 1-1/2016/114 tühistatud tuuleenergia tootmise alade osas. Muus osas on planeering kehtiv ning ka muude valdkondadega tuleb arvestada.

Peame oluliseks välja tuua, et käesolev mõjuhindamine on toimunud juba aastast 2006 ning sellel, miks ja kuidas on tänase lahenduseni jõutud, on oma põhjused. Kuna perioodil 2016-2018 kehtis Hiiu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering täies ulatuses, st ka tuulepargialade ja nende kavandamise tingimuste suhtes, siis on see tugevalt mõjutanud tänast lahendust. Seetõttu on vastava planeeringu käsitlemine ka asjakohane. Tänases olukorras juhindume sellest, et tuulepargialade osas on planeering kehtetu.

Nagu ka eelpool viidatud, antud juhul on tegemist veeloa taotluse alusel algatatud mõju hindamisega, veeloa alusel ehitamist ei alustata.

Kommentaar nr 5: Arendaja esitas 15.04.2010 hoonestusloa taotluse. Vastavalt veeseadusele (VeeS)4 § 2210 lg 1 p. 3 ja 5 keeldub Vabariigi Valitsus hoonestusloa andmisest kui taotletava hoonestusloa tingimused on vastuolus kehtiva maakonnaplaneeringuga või keskkonnakaitse nõuetega. Kuna hoonestusloa tingimused on vastuolus kehtiva maakonnaplaneeringuga (ei ole alasid, millel tohiks tuuleenergeetikat arendada) ja läbi on viimata Natura asjakohane hindamine (vastuolu keskkonnakaitse nõuetega) peab Vabariigi Valitsus hoonestusloa andmisest keelduma. Seega ei ole Loode-Eesti tuulepargi projekti elluviimine reaalne. Tuleb lõpetada Loode-Eesti tuulepargi vee-erikasutusloa ja hoonestusloa menetlus.

Vastus: KMH raames on teostatud Natura asjakohane hindamine (vt KMH aruande ptk 4). Selgitame, et käesoleval juhul on tegemist veeloa, mitte hoonestusloa taotluse alusel algatatud mõju hindamisega. Otsust hoonestusloa menetluse algatamiseks ega sellest keeldumiseks tänaseks tehtud ei ole.

Kommentaar nr 6: Vastavalt KeHJS § 20 lg 1 p.1 koostatakse keskkonnamõju hindamise aruanne, milles esitatakse kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste kirjelduse. KMH aruandes on esitatud 2 alternatiivi. Mõlemas alternatiivis käsitletakse KMH programmis kirjeldatutest suuremaid tuulegeneraatoreid. Kuna kumbki esitatud alternatiividest ei vasta KMH programmis esitatud piirangule (tuulegeneraator 3-6 MW), siis ei ole tegemist reaalsete alternatiividega.

Vastus: Selgitame, et keskkonnamõju hindamise eesmärk on anda tegevusloa andjale teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva olulise keskkonnamõju kohta. KMH programm on KMH menetluse alguses koostatav dokument, samas kui KMH aruanne on lõpptulemus. KeHJS kohaselt võib KMH aruande koostamise käigus täiendavate asjaolude ilmnemise korral põhjendatud juhul kõrvale kalduda nõuetele vastavaks tunnistatud keskkonnamõju hindamise programmist. Sellekohased põhjendused tuleb esitada keskkonnamõju hindamise aruandes. Põhjendus, miks täna kavandatakse tuuleenergia tootmiseks kasutada suurema võimsusega tuulikuid, on KMH aruandes toodud. Programmist kõrvalekaldumisega nõustumise või mittenõustumise kohta annab seisukoha otsustaja või asjaomane asutus.

Kommentaar nr 7: KMH programm näeb ette tuulepargist tuleva kaabli maastamise Harku alajaama lähistel või Paldiski alajaama ning Rootsi suunal. KMH aruandes käsitletakse tuulepargi elektrivõrguga liitumist Aulepa alajaamas. Käsitlemata on jäänud maismaale paigaldatavate suurte elektriliinide keskkonnamõju, nagu seda ei oleksi. Kuna kumbki esitatud alternatiividest ei vasta KMH programmis esitatud ühendusele (Harku alajaama lähistel või Paldiski alajaama ning Rootsi suunal), siis ei ole tegemist reaalsete alternatiividega.

Vastus: Märgime, et KMH programmi kohaselt toimub elektrikaabli toomine Eleringi Harku alajaama või mõnesse teise Eleringi alajaama. Seega on KMH aruande koostamisel lähtutud heakskiidetud KMH programmist.

Juhime tähelepanu asjaolule, et käesolev keskkonnamõju hindamine on algatatud veeloa taotluse alusel ning selle raames hinnatakse merekaablite paigaldamise ja kasutamisega kaasneda võivaid mõjusid. Maismaakaableid merekeskkonna kontekstis ei käsitleta. Maismaakaablite rajamiseks on vajalik taotleda eraldi luba ning maismaakaablite rajamisega seotud mõjude hindamine toimub vastava loa menetlemise raames.

Kommentaar nr 8: KMH programm näeb ette, et aruandes käsitletakse süvendamise vajadust, mahte, tehnoloogiat ning ammutatava pinnase käitlemist. KMH aruandes on leitav süvendamise mahud kaablitrasssi jooksva meetri kohta, puudub kogumaht. KMH aruandes puuduvad süvendamise mahud tuulikute paigaldamise kohta. Kirjeldamata on süvendamise erinevad tehnoloogilised võimalused ja nende mõju. Kirjeldamata ja võrdlemata on ammutatava pinnase erinevad käitlemisevariandid.

Vastus: Süvendamine on eeldatavasti vajalik ehitusfaasis, tuulikute ja merekaablite paigaldamisel. Süvendamise täpne maht sõltub merepõhja iseloomust konkreetses piirkonnas, kuid eeldatavad süvendamise mahud on toodud KMH aruande ptk-is 5.2.3. Ehitamise kirjeldus on toodud KMH aruande ptk-is 2.3.1. Kaadamist merekaablite paigaldamisega ei kaasne, kaablid on kavas katta merepõhjast eemaldatud setetega. Tuulikute osas on võimalik süvendatavat pinnast kasutada tuuliku vundamentide täitmiseks. Täna olemasoleva teadmise põhjal ei ole suuremahulist kaadamist (üle 10 000 m3) ette näha. Nagu on toodud ka KMH aruandes (ptk 5.3), siis arendusaladel pinnast tagasi merre ei lasta, samuti ei ole kavandatud põhjasette eemaldamist rannikule. Kaadamiseks on plaanis kasutada olemasolevaid kaadamisalasid. Süvendamise ja kaadamise täpsed mahud selguvad aga tehnilise projekteerimise käigus, kui on tehtud geoloogiliste uuringud ja hinnatud, kui palju väljakaevatavat materjali on võimalik kasutada gravitatsioonivundamentide ballastina, pandud paika tuulikute asukohad arendusalade sees ning täpsustatud tuulikute ja merekaablite paigaldamiseks kasutatav tehnoloogia. Juhul, kui selgub, et kaadamise maht ületab 10 000 m3, tuleb ses osas viia läbi täiendav keskkonnamõju hindamine. Vaatame KMH aruandes süvendamise ja kaadamise osad üle ning vajadusel struktureerime ümber ja täiendame, et valdkond paremini leitav ja selgem oleks.

Kommentaar nr 9: KMH programmi p. 4.4.3 näeb ette, et käsitletakse elektri ülekandeks kasutatavad merekaablid, nende merreasetamise tehnoloogiat ja kavandatavad kaablitrasse. KMH aruandes puudub nende küsimuste käsitlus.

Vastus: Merekaablite paigaldamist on kirjeldatud KMH aruande ptk-is 2.3.2. ning kaablitrasse alternatiivide kaupa KMH ptk-is 2.3.3. Ka on merekaablite paigaldamise ja kasutamise mõju hinnatud kõikides asjakohastes valdkondades. Seega on merekaablid KMH aruandes käsitletud.

Kommentaar nr 10: Soome Keskkonnaministeeriumi kiri 17.05.2017 sisaldab peale leevendusmeetmete kirjeldamise ka muid olulisi hinnanguid Loode-Eesti tuulepargi rajamise kohta. 04.07.2017 (Soomes teadaolev riigiasutuste puhkusekuu!) edastas Eesti Vabariigi Keskkonnaministeerium arendaja kirja, millele anti vastamistähtajaks kümme (!) päeva. KMH juhendmaterjalides on rõhutatud, et mõjutatavalt riigilt tagasiside saamise tähtaeg tuleb kindlaks määrata osapoolte pädevate asutuste kokkuleppena või võttes aluseks nendes riikides kohaldatavad tähtajad. Lisaks sellele puudub Soome Keskkonnaministeeriumi piiriüleste materjalide kaustas väidetav Soome Keskkonnaministeeriumi vastuskiri Eesti juuli 2017 kirjale. Piiriülene menetlus ei ole läbi viidud korrektselt.

Vastus: Kuna piiriülest menetlust korraldab Keskkonnaministeerium, siis selle menetlusega seotud küsimustele vastamine ei ole meie pädevuses. Küll kontrollime KMH aruandele lisatud piiriülest menetlust käsitlevad dokumendid üle ja kui midagi on puudu, lisame.

Kommentaar nr 11: Keskkonnamõju hindamise juhendis rõhutatakse, et mitmed keskkonnakarakteristikute kohta käivad andmed on vananevad, mistõttu on kasutamisel vaja kontrollida andmete kehtivust. Mõnel pool on seatud selliste andmete kehtivuse ajaline piirang. Näiteks Austraalia süvendus- ja kaadamistööde juhendi kohaselt ei tohi setete keemilise koostise andmed olla vanemad kui viis aastat. Enamus põhjasetete analüüsidest on võetud 2007. aastal ehk 12 aastat tagasi.

Vastus: Märgime, et mõju hindamisel on kasutatud parimat meretuuleparkide kohta olevat, mõistlikult kättesaadavat teavet. Allika sobivust hindab ja selle kasutamise üle otsustab ekspert. Allika vanus ei tähenda ilmtingimata, et see ei ole asjakohane.

Kommentaar nr 12: Ptk. 2.4 on räägitud alternatiivide käsitlemisest. Kasutatud on juhendmaterjale aastast 2005, kuigi kättesaadavad on oluliselt uuemad materjalid.

Vastus: Ajakohastame viite juhendmaterjalile.

Kommentaar nr 13: Natura hindamise puhul tuleb enne tegevuse heakskiitmist parimatest teadussaavutustest lähtudes kindlaks teha kõik kava või projekti aspektid, mis eraldi või koos muude kavade või projektidega võivad avaldada mõju selle ala kaitse-eesmärkidele. Erilist tähtsust omistatakse kaitseala terviklikkusele ja kaitseeesmärkidele. Seetõttu tuleb käsitlemisele võtta kõik mõjud, mis mõjutavad kaitseeesmärkide saavutamist ja kaitseala terviklikkust.

Vastus: Natura hindamisel on arvesse võetud kõiki mõjusid, mis võivad mõjutada Natura võrgustikku kuuluvate alade kaitse-eesmärke ning aladele terviklikkust.

Kommentaar nr 14: Loode-Eesti tuulepargi mõjualasse jäävad mitmed Natura 2000 alad. Tuulepargi rajamise mõju tuleb hinnata koos kõigi vajalike elektriühenduste rajamisega. Lubamatu on jätta hindamata tuulepargi jaoks vajalike elektriliinide mõju kogu ulatuses hindamata. Hinnata tuleb rajatavate elektriühenduste mõju nii Hiiumaal

kui Läänemaal vähemalt kui Aulepani. Põhjendus: planeeritavat tegevust ei tohi jagada osadeks, et seeläbi vähendada eeldatavat keskkonnamõju.

Vastus: Märgime, et käesolev keskkonnamõju hindamine on algatatud veeloa taotluse alusel, mille raames hinnatakse merekaablite paigaldamise ja kasutamisega kaasneda võivaid mõjusid. Maismaakaableid merekeskkonna kontekstis ei käsitleta. Täpsemalt vt kaablite kohta vastustest eespool.

Kommentaar nr 15: Kaabliühenduse alternatiiv 1 puhul läbib elektriliin Hiiu madala hoiuala 1 km lõiguna. Tuulepargi ühendamisel elektrivõrku kulgeksid suured elektriliinid ka läbi Tahkuna loodusala, läbi Kukka-Luhastu loodusala, läbi Väinamere loodusala Nõva-Osmussaare hoiuala). Elektriliinide rajamisel lõhutakse ala terviklikkus ja seega ei ole see aktsepteeritav. See on vastuolus KeHJS § 29 lg 213, mis ütleb, et Natura 2000 võrgustiku ala mõjutada võivale tegevusele võib tegevusloa anda vaid siis, kui seda lubab Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekord ning otsustaja on veendunud, et kavandatav tegevus ei mõju kahjulikult selle Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkusele ega mõjuta negatiivselt selle ala kaitse eesmärki. KeHJS § 29 lg 3 14 annab küll võimaluse, et kui hoolimata kavandatava tegevuse eeldatavalt olulisest mõjust Natura 2000 võrgustiku alale, on see tegevus alternatiivsete lahenduste puudumise tõttu siiski vajalik avalikkuse jaoks esmatähtsatel, sealhulgas sotsiaalset või majanduslikku laadi põhjustel, võib tegevusloa anda Vabariigi Valitsuse nõusolekul. Natura ala kahjustav tegevus peab olema vältimatult vajalik. Tuuleparkide puhul see pigem nii ei ole, neid saab alati teise asukohta rajada.

Vastus: Vt eespool olevaid vastuseid.

Kommentaar nr 16: KMH aruande koostamise ajal on jäänud nahkhiirte uuringud kavandatud tegevuse piirkonna tegemata, kuigi meretuuleparkide kavandataval alal toimuvad nahkhiirte ulatuslikud sügis- ja kevadränded. 2011 on läbi viidud uuring Kõpu poolsaare lääneosas ja seda ümbritseval merel. Seda uuringut esitatakse KMH aruandes pikalt. Kõpu poolsaare nahkhiirte leidude esitamine olukorras, kus arendust planeeritakse mujal, ei ole asjakohane.

Vastus: Selgitame, et absoluutselt igal juhul ei ole välitööde läbiviimine projektialal vajalik, et hinnata, kas kavandatava tegevusega võiks kaasneda oluline negatiivne mõju. KMH raames on mõju hindamisel käsitiivalistele tuginetud L. Lutsari ekspertarvamusele ning olemasolevatele teadmistele nahkhiirte kohta. Teostatud hindamine vastab EUROBATS eelhinnangu eesmärgile. Eelhinnangu eesmärk on olemasoleva info põhjal välja selgitada, milliseid liike võib arendus mõjutada, millised piirkonnad ümbruses võivad olla nahkhiirtele sobivad elualad ja rändeteed ning milliseid nahkhiirte eluetappe arendus võib mõjutada (sigimine, talvitumine, toitumine, ränne). Kokkuvõtvalt on eesmärgiks suures plaanis öelda, kas piirkond on nahkhiirte seisukohast tuulepargi rajamiseks sobilik.

Märgime, et tulenevalt nii teie kui teistest avalikustamisel saabunud tähelepanekutest lähtuvalt on tänaseks teostatud täiendav hindamine nahkhiirtele avalduva mõju osas

(Eksperthinnang Loode-Eesti rannikumere tuulepargi mõjust nahkhiirtele. OÜ Elustik, 2020, ekspertideks Oliver ja Rauno Kalda). Hindamise tulemustest nähtub, et tõenäoliselt läbivad nahkhiired rändeperioodil projektiala, kuid rändsete isendite hulk Loode-Eesti rannikumere tuulepargi alal on tõenäoliselt oluliselt väiksem, kui Lääne-Eesti rannikul ning nende hukkumise riski kokkupõrkel tuulikutega võib pidada madalaks. Mis puudutab uuringu teostamist projektialal, siis siinkohal ütleb täiendav hindamine, et kuna nahkhiirte ränne merel ei koondu kitsastele rändeteedele, vaid on hajutatud suurema ala peale, siis praeguses faasis teostatav uuring ei võimalda saada nii detailset infot, et hinnata üksikute tuulikute mõju nahkhiirtele ning teha otsuseid tuulikute paigutamise osas arendusalade sees. Kõige otstarbekam on viia uuring läbi paralleelselt tehnilise projekteerimisega, kui hakatakse paika panema tuulikute asukohti ning muid arendusega seotud detaile. Täiendame KMH aruannet täiendava hindamise tulemustest lähtuvalt.

Kommentaar nr 17: Soome Keskkonnaministeerium oma 31.01.2012 kirjas Keskkonnaministeeriumile: vajadusele uurida nahkhiirte elu- ja rändealasid. Soome looduskaitse ühendus ja BirdLife Finland juhtisid juba 2012 tähelepanu, et Loo-de-Eesti tuulepargi projekti raames ei ole uuritud projekti mõju nahkhiirtele vastavalt EUROBATS juhistele. Enne edasiste arendusotsuste tegemist on vajalik käsitiivaliste radaruuringud.

Vastus: KMH raames on teostatud EUROBATS eelhinnangu eesmärgile vastav hindamine (vt täpsemalt eelmist vastust). Uuringu eesmärk EUROBATS nõuete kohaselt on eelhinnangus välja toodud aspektide kontrollimine ja nende mõjude kvantifitseerimine. Samuti kogutud info põhjal soovituste andmine, millistesse asukohtadesse tuulikute paigutamine tõstaks nahkhiirte hukkumise riski. Samuti võimaldab uuring ajastada leevendusmeetmete rakendamist (seni peamiselt tuulikute peatamine) ja välja selgitada millistel perioodidel on nahkhiirte hukkumise risk suurim (nt rändeperiood). Uuring projektialal on kavas ehitusetapis. Lisame EUROBATS etappide lahtikirjutuse ka KMH aruandesse.

Kommentaar nr 18: Kuna planeeritava tuulepargi alal on käsitiivaliste rändepiirkond, on vajalik rakendada leevendusmeetmena tuulegeneraatorite ajutist seiskamist, käsitiivaliste rändevoo ajal (augustist oktoobrini) kas terveks ööks või öö esimeseks pooleks.

Vastus: Märgime, et milliseid leevendusmeetmeid ja mis tingimustel täpselt rakendada tuleb, on oma ala eksperdi pädevuses. Tuuliku rootori kiiruse piiramine kuni peatumiseni on leevendusmeetmena KMH aruandes ka toodud (ptk-ides 5.5.7 ja 10.1.6). Lisame, et täiendava hindamise raames vaatasid eksperdid üle ka võimalikud leevendusmeetmed ning täpsustasid ka meetmete rakendamise tingimusi. Tuulikute seiskamine on efektiivne nahkhiirte rändevoo korral tuule kiirusel alla 6 m/s. Täpsustame sellest KMH aruandes tuulikute seiskamise tingimusi ning vaatame ühtlasi leevendusmeetmete osa täies ulatuses üle lähtuvalt täiendavast hindamisest.

Kommentaar nr 19: KMH aruandes väidetakse, et „põhireegli kohaselt sulandub tuulikute tööst põhjustatud müra muu keskkonna mürafooni 300 meetri kaugusel.” Palun viide või arvutuskäik, kust selline „põhireegel” pärit on ja selgitada, millisest tuulikupunktist mõõdetakse distantsi, kui tuuliku läbimõõt võib olla üle 200 m.

Vastus: Põhireegel tähendab helirõhutaseme vähenemist kauguse suurenedes müraallikast (arvutus vastavalt ISO 9613-2 arvutusmeetodile). Põhireegel lähtub sellest, et kui on teada tuuliku helivõimsustase (müraemissioon), siis on võimalik teoreetilist valemit kasutades välja arvutada arvutuslik müratase erinevatel kaugustel. Viidatud 300 m on selline vahemaa, kus siiani Eestis maapinnale paigaldatud tuulikud täidavad üldjuhul öise ajavahemiku tööstusmüra normtasemed 45 dB. Kaugust mõõdetakse tuuliku mastis tsentrist maapinnal. KMH aruandesse saanud sõnastus on ebaselge. Korrigeerime sõnastust.

Kommentaar nr 20: Ptk. 2.3.5 käsitletakse tuulepargi lammutamise küsimust. Kahjuks on KMH aruanne ebatäpne ja käsitleb hoonestusloa andmist Nelja Energia AS-le. Tuuleparkide lammutamisel nähakse vahendeid makstud hoonestusloa tasus. Kui seda rakendatakse, siis tekib arendajal õigustatud ootus, et ei pea lammutama (oma vahendite eest), sama soodustust soovivad teised EV-lt hoonestusloa taotlejad.

Vastus: Korrigeerime KMH aruannet tänase arendaja osas.
Ehitise veekogust eemaldamise eest tasub ehitise omanik. Hoonestustasu on eraldiseisev tasu, mida makstakse veekogu kaldaga püsivalt ühendamata ehitusega koormamisel. KMH aruandes olev info on eksitav, korrigeerime aruannet.

Lugupidamisega,

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmo Kõrvek

Meretuuleenergia arendusjuht
Enefit Green AS
karmo.korvek@enefitgreen.ee